

การสังเคราะห์การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย: กลยุทธ์ อุปสรรคและการเสริมสร้างศักยภาพ

A Synthesis of Political Communication Strategies of Thai Female Politicians: Challenges and Empowerment

แววมยุรี พุทธเมธา¹ และ ทนงค์ศักดิ์ ธีระทองวุฒิ²

Waeomayuree Phutthametha¹, and Thanongsak Theerathanongwut²

สาขาศิลปการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์

Department of Management Arts, Faculty of Liberal Arts, Ratchapak Institute

E-mail: waeomayuree@hotmail.com¹, offthanongsak@gmail.com²

Received July 26, 2025; Revised September 19, 2025; Accepted October 6, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ กลยุทธ์ และช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย รวมถึงวิเคราะห์อิทธิพลของการสื่อสารต่อภาพลักษณ์และการรับรู้ของสาธารณะ ตลอดจนสำรวจอุปสรรค โอกาส และความไม่เป็นธรรมทางเพศที่นักการเมืองสตรีเผชิญในกระบวนการสื่อสารทางการเมือง และเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพเพื่อเสริมสร้างบทบาทและประสิทธิภาพของนักการเมืองสตรีไทยในอนาคต การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยคัดเลือกบทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2563–2568 และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษา พบว่านักการเมืองสตรีไทยเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์หลากหลายช่องทาง เช่น Facebook, Twitter และ TikTok อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ทันสมัย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง และสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน กลยุทธ์การสื่อสารดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการสร้างการมีส่วนร่วมและส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม นักการเมืองสตรียังคงเผชิญกับปัญหาอคติทางเพศ ภาพเหมารวม และความไม่เป็นธรรมทางสังคม โดยเฉพาะการถูกโจมตีหรือกลั่นแกล้งผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างบทบาททางการเมือง ผลการวิจัยเสนอว่า ควรพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ควบคู่กับการรณรงค์สร้างค่านิยมความเสมอภาคทางเพศในสังคม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถนักการเมืองสตรีในการสื่อสารและขยายพื้นที่ทางการเมืองให้เกิดความเสมอภาคอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงประจักษ์จากงานวิจัยนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางนโยบาย ส่งเสริมผู้นำสตรี และพัฒนากระบวนการสื่อสารในภาคการเมืองไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: การสื่อสารทางการเมือง; นักการเมืองสตรีไทย; อิทธิพล; ข้อท้าทาย; ความเสมอภาคทางเพศ

Abstract

This article aims to study the forms, strategies, and channels of political communication employed by Thai female politicians, analyzing how these communication patterns influence public perception and political image. It also explores the challenges, gender-based obstacles, and social barriers faced by women politicians in political communication, offering recommendations to enhance their communication capacity and strengthen their roles and effectiveness in the Thai political arena. This documentary research used a literature review approach, systematically selecting relevant academic articles, theses, and research reports published between 2020 and 2025, and applying content analysis and synthesis to interpret the findings. The results show that Thai female politicians actively utilize various social media platforms, such as Facebook, Twitter, and TikTok, to construct a modern public image, directly engage with target audiences, and foster relationships with citizens. These strategic communication practices have a significant impact on increasing public participation, building support networks, and influencing voters' decisions. However, female politicians still face significant gender bias, persistent stereotypes, and social injustices, notably online harassment or cyberbullying, which hinder their political effectiveness and exposure. The research suggests that developing strategic digital communication skills alongside promoting gender equality awareness campaigns can enhance the capacity of female politicians and contribute to a more balanced political environment. Furthermore, the empirical insights from this study are valuable for policymakers in formulating supportive policies, developing leadership programs targeting women, and improving inclusive political communication practices in Thailand. Ultimately, a dual approach that combines individual capacity-building and long-term social change is essential for empowering women to participate and advance in the Thai political sphere effectively.

Keywords: political communication; Thai female politicians; influence; challenges; gender equality

บทนำ

การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย เป็นประเด็นที่ทวีความสำคัญและได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องในภูมิทัศน์ประชาธิปไตยร่วมสมัย จากข้อมูลของ National Human Rights Commission of Thailand (2020) และ United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women Thailand, 2022) แม้สัดส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยจะเพิ่มขึ้นในระยะหลัง แต่สตรียังคงเผชิญกับอุปสรรคเชิงโครงสร้างและอคติทางเพศ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพการสื่อสารและการรับรู้ของสาธารณะ นักวิชาการหลายท่าน เช่น Kritsadarat (2021), and Siwapornpattana et al. (2023) ได้เริ่มศึกษาบทบาทและกลยุทธ์การสื่อสารของนักการเมืองสตรี โดยเฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แต่ยังคงขาดการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและเป็นระบบ เพื่อทำความเข้าใจพลวัตที่ซับซ้อนของทั้งโอกาส ความท้าทาย และแนวทางการพัฒนาการสื่อสารของนักการเมืองสตรีไทย โดยเฉพาะในช่วงเวลาปัจจุบัน (พ.ศ. 2563–2568 หรือ 2020–2025) อันเป็นช่วงที่เทคโนโลยีสื่อสารและบริบททางสังคมการเมือง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีนัยสำคัญ

ในบริบทของประเทศไทย นักการเมืองสตรีไม่ได้เป็นเพียงผู้ที่ทำหน้าที่ลงคะแนนเสียงในสภาเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและบทบาทของสตรีในพื้นที่สาธารณะ อย่างไรก็ตาม การสื่อสารของสตรีมักถูกพิจารณาภายใต้กรอบความคิดทางเพศแบบปิตาธิปไตย และภาพเหมารวม ซึ่งนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นส่วนตัวมากกว่าผลงาน หรือการโจมตีผ่านช่องทางออนไลน์ ความท้าทายเหล่านี้กระตุ้นให้เกิดคำถามในการทำความเข้าใจว่านักการเมืองสตรีไทย ใช้กลยุทธ์ใดในการสื่อสารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและรับมือกับอุปสรรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นกลุ่มนักการเมืองสตรีไทยเป็นเป้าหมายหลัก เพื่อวิเคราะห์พลวัตการสื่อสารที่ซับซ้อนนี้

บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์รูปแบบ กลยุทธ์ และช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย 2) สืบรวจอุปสรรค ความท้าทาย และประเด็นความไม่เป็นธรรมทางเพศที่สตรีต้องเผชิญ และ 3) นำเสนอแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเสมอภาคในเวทีการเมือง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

การศึกษานี้คาดว่าจะให้ประโยชน์สำคัญแก่วิชาการและสังคม โดยสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับพลวัตการสื่อสารของนักการเมืองสตรีไทย และเป็นแนวทางปฏิบัติที่ช่วยให้นักการเมืองสตรีสามารถรับมือกับความท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงเป็นข้อมูลในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในระบบประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบ กลยุทธ์ และช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย รวมถึงอิทธิพลต่อการรับรู้ของสาธารณะ
2. เพื่อสำรวจอุปสรรค อคติและความไม่เป็นธรรมทางเพศที่นักการเมืองสตรีไทยเผชิญในการสื่อสารทางการเมือง
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารที่เสริมศักยภาพและบทบาทของนักการเมืองสตรีไทยในอนาคต

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมนี้มุ่งสังเคราะห์งานวิชาการและรายงานวิจัยที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2563–2568 (2020–2025) ซึ่งเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับรูปแบบ ช่องทาง อุปสรรค และแนวทางการสื่อสารของนักการเมืองสตรีไทย โดยจัดกลุ่มเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานะองค์ความรู้ในปัจจุบัน และชี้ให้เห็น “ช่องว่างของความรู้” (Knowledge Gap) ที่การวิจัยนี้จะเข้ามาเติมเต็มโดยการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบทฤษฎีและกรอบแนวคิดการสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมืองเป็นเครื่องมือหลักที่นักการเมืองใช้สร้างภาพลักษณ์ อิทธิพล และการมีส่วนร่วมของประชาชน ทฤษฎีที่โดดเด่น ได้แก่ การกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-Setting) และการวางกรอบข่าว (Framing) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ส่งสารและสื่อสามารถชี้นำทิศทางความสนใจและการตีความประเด็นทางการเมืองในสังคมได้ (Sinpeng, 2025) การนำทฤษฎีเหล่านี้มาใช้ศึกษาการสื่อสารของนักการเมืองสตรีไทย ทำให้สามารถเข้าใจกลยุทธ์ในการบริหารภาพลักษณ์ การสร้างความไว้วางใจ และการต่อรองอำนาจในพื้นที่สาธารณะ

บทบาทและลักษณะของการมีส่วนร่วมของนักการเมืองสตรีไทย

งานวิจัยระยะหลังชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการด้านจำนวนและบทบาทของนักการเมืองสตรีไทยทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น แม้จะมีสัดส่วนที่น้อย (เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงปี 2566 มีเพียง 15.7%) แต่แนวโน้มการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสตรีเหล่านี้ได้นำเสนอมุมมองใหม่เกี่ยวกับสิทธิและนโยบายความเสมอภาค อย่างไรก็ตามงานวิจัยยังพบว่า บทบาทสตรีมักถูกตีความและประเมินภายใต้กรอบความคิดทางเพศ และแนวปิตาธิปไตย (Patriarchy) ซึ่งหมายถึงโครงสร้างทางสังคมที่ยึดชายเป็นใหญ่ โดยผู้ชายมักครอบครองอำนาจในการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ขณะที่ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาทให้อยู่ในพื้นที่ครอบครัวหรือบทบาทสนับสนุนมากกว่าการเป็นผู้นำ ความคิดแบบปิตาธิปไตยจึงเป็นรากฐานที่กดทับศักยภาพนักการเมืองสตรี และทำให้พวกเธอต้องเผชิญมาตรฐานที่ไม่เท่าเทียม อันส่งผลต่อโอกาสในการแสดงความสามารถและการได้รับความเชื่อถือจากประชาชน (National Human Rights Commission of Thailand, 2020)

รูปแบบและช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย

งานศึกษาหลายชิ้นในรอบ 5 ปี พบว่าสื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นช่องทางหลักในการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย โดยเน้นการสร้างเนื้อหาที่เข้าถึงง่าย มีปฏิสัมพันธ์สองทาง และสื่อสารอัตลักษณ์ผู้นำหญิงอย่างชัดเจน นักการเมืองสตรีนิยมใช้ Facebook, Twitter และ TikTok เพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายคนรุ่นใหม่ ตลอดจนสร้างเครือข่ายสนับสนุน นอกจากนี้ ยังใช้กิจกรรมพบปะประชาชน สื่อมวลชนดั้งเดิม และแคมเปญในพื้นที่ท้องถิ่นควบคู่กันไป (Sirilert, 2023)

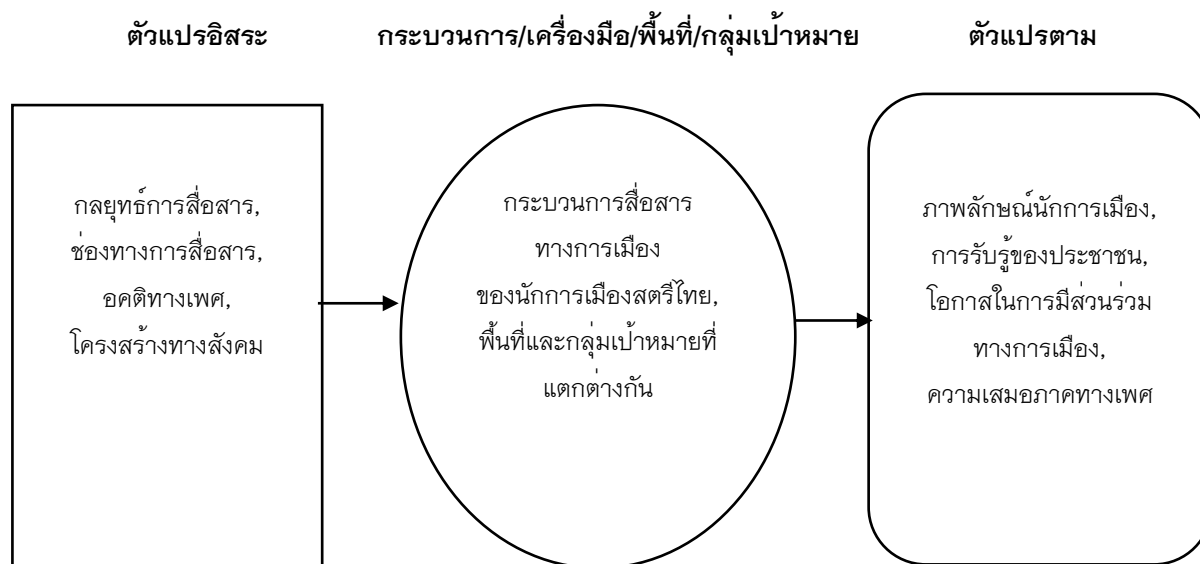
อุปสรรค อคติ และความไม่เป็นธรรมทางเพศในการสื่อสารทางการเมือง

ทศงานวิจัยร่วมสมัยมักเน้นย้ำว่า นักการเมืองสตรีไทยยังเผชิญอุปสรรคเชิงโครงสร้าง อคติทางเพศ ภาพเหมารวม และการถูกโจมตีในโลกออนไลน์อย่างต่อเนื่อง United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women Thailand, 2022) องค์กรความรู้ชี้ว่าอคติและการเลือกปฏิบัติทางเพศยังเป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนประสิทธิผลของการสื่อสารและขัดขวางการเติบโตในเวทีการเมืองสาธารณะ

แนวทางการพัฒนาการสื่อสารของนักการเมืองสตรีไทย

วรรณกรรมล่าสุด เสนอว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ควรเดินควบคู่กับการสร้างความตระหนักในสังคมเพื่อลดอคติทางเพศ (Phailin, 2025) งานวิจัยเสนอแนะแนวทางพัฒนา ได้แก่ การใช้เครื่องมือสื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาความรู้สื่อ (Media literacy) สำหรับตนเองและสาธารณะ และการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคมเพื่อลดการเหมารวมและสนับสนุนความเสมอภาคจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่าแนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง โดยเฉพาะการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-Setting) และการวางกรอบข่าว (Framing) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจกลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์และการรับรู้ของสาธารณะต่อบทบาทของนักการเมืองสตรี นอกจากนี้ วรรณกรรมยังชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของอคติทางเพศและโครงสร้างปิตาธิปไตย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่ออุปสรรคและความท้าทายในการสื่อสารของนักการเมืองสตรีไทย ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้นำกรอบแนวคิดและข้อค้นพบจากวรรณกรรมเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบ กลยุทธ์ และช่องทางการสื่อสาร รวมถึงการทำความเข้าใจต่ออุปสรรคที่สตรีต้องเผชิญ และเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพเพื่อเสริมสร้างบทบาทและประสิทธิภาพของนักการเมืองสตรีไทย โดยอาศัยความเข้าใจเชิงทฤษฎีและบริบททางสังคมการเมืองที่เกี่ยวข้อง อันจะช่วยเติมเต็มช่องว่างความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทยในบริบทปัจจุบัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้มุ่งศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย โดยมีตัวแปรอิสระ ได้แก่ กลยุทธ์การสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร อดีตทางเพศ และโครงสร้างทางสังคมซึ่งส่งผลผ่านกระบวนการสื่อสารทางการเมืองในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน กระบวนการดังกล่าวนำไปสู่ผลลัพธ์ในรูปของตัวแปรตาม ได้แก่ ภาพลักษณ์ของนักการเมืองหญิง การรับรู้ของประชาชน โอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความเสมอภาคทางเพศ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ในลักษณะปริทัศน์วรรณกรรม (Literature Review) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและสังเคราะห์องค์ความรู้จากเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย” ซึ่งการดำเนินการวิจัยมีลำดับขั้นตอนที่เป็นระบบ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1: การรวบรวมและคัดเลือกเอกสาร

งานวิจัยนี้ได้รวบรวมเอกสารทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ บทความวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer-Reviewed) โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกที่กำหนดไว้ล่วงหน้า คือ เอกสารที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2563–2568 (ค.ศ. 2020–2025) และมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ กลยุทธ์ ช่องทางการสื่อสาร อุปสรรค อดีตทางเพศ และแนวทางการพัฒนา

การสื่อสารของนักการเมืองสตรีไทย จากการสืบค้นและคัดเลือก ผู้วิจัยได้เอกสารที่ตรงตามเกณฑ์ทั้งสิ้น

ขั้นตอนที่ 2: การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจประเด็นเชิงลึกที่ปรากฏในเอกสาร โดยจะทำการอ่าน ตีความ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1: มุ่งเน้นไปที่การ จำแนกประเภท และจัดหมวดหมู่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสื่อสารหลัก เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การปราศรัย หรือการให้สัมภาษณ์ เพื่อทำความเข้าใจกลยุทธ์ที่ใช้ในการสร้างภาพลักษณ์และปฏิสัมพันธ์กับประชาชน

วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 2: มุ่งเน้นไปที่การ ตีความ และ ระบุประเด็นสำคัญ ที่สะท้อนถึงอุปสรรคเชิงโครงสร้าง วาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่ และการโจมตีทางไซเบอร์ที่ลดทอนบทบาทของนักการเมืองสตรี

วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 3: มุ่งเน้นไปที่การ รวบรวม และ ประเมินข้อเสนอแนะ จากงานวิจัย เพื่อระบุแนวทางที่สามารถนำมาพัฒนาทักษะการสื่อสารและส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศในระยะยาว

ขั้นตอนที่ 3: การสังเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นและข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบ เชื่อมโยง และบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ การสังเคราะห์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของข้อค้นพบจากหลายแหล่ง และแสดงให้เห็นแนวโน้มร่วมตลอดจนความแตกต่างในมิติการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย

ขั้นตอนที่ 4: การสรุปองค์ความรู้ใหม่

จากการสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและจัดระบบข้อค้นพบให้เป็นองค์ความรู้ใหม่ (New Body of Knowledge) ที่สะท้อนพลวัตการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทยในบริบทปัจจุบัน โดยองค์ความรู้ใหม่นี้ไม่เพียงช่วยเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการ แต่ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการพัฒนานโยบายสาธารณะและการเสริมสร้างศักยภาพนักการเมืองสตรีไทยในอนาคต

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้จากการสังเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดแบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัยหลัก ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ กลยุทธ์ และช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทย รวมถึงอิทธิพลต่อการรับรู้ของสาธารณะ นักการเมืองสตรีไทยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบและกลยุทธ์การสื่อสารที่หลากหลาย โดยมีสื่อสังคมออนไลน์ (เช่น Facebook, Twitter, TikTok)

เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับประชาชนการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเหล่านี้ช่วยให้
 นักการเมืองหญิงเข้าถึงผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งโดยตรง สร้างภาพลักษณ์ผู้นำที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย และ
 นำเสนอประเด็นวิสัยทัศน์ นโยบาย รวมถึงเรื่องราวส่วนบุคคลได้อย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อตอบสนอง
 ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ อิทธิพลของการสื่อสารยุคดิจิทัลสอดคล้องกับ
 แนวคิดการวางกรอบข่าว (Framing) และการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-Setting) ซึ่งสามารถ
 กำหนดทิศทางและรูปแบบการรับรู้ของสาธารณะตอบทบาทนักการเมืองสตรีได้โดยตรง

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า อุปสรรค อคติ และความไม่เป็นธรรมทางเพศที่
 นักการเมืองสตรีไทยต้องเผชิญในการสื่อสารทางการเมือง นั่นก็คือพวกเขายังคงเผชิญกับอุปสรรค
 สำคัญจากปัญหาเชิงโครงสร้าง อคติทางเพศ และภาพเหมารวม ตลอดจนถูกสังคมประณามด้วย
 มาตรฐานที่แตกต่างจากชาย และต้องเผชิญกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคลิกภาพ การแต่งกาย หรือ
 บทบาทในครอบครัว ตลอดจนถูกโจมตีผ่านคำพูดที่แสดงถึงความเกลียดชัง หรือการถูกกลั่นแกล้ง
 ทางไซเบอร์ ในโลกออนไลน์ อุปสรรคเหล่านี้ลดทอนประสิทธิภาพการสื่อสารและขัดขวางการเติบโตใน
 เวทีการเมือง รายงานวิจัยสะท้อนว่าวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่และโครงสร้างสังคมที่ปิดกั้นยังคง
 กดทับศักยภาพและโอกาสของนักการเมืองหญิงอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาการสื่อสารที่เสริมศักยภาพและ
 ความเสมอภาคตอบทบาทของนักการเมืองสตรีไทยในอนาคต ควรดำเนินควบคู่สองแนวทางหลัก คือ
 การสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณะ เพื่อขจัดอคติและภาพเหมารวมทางเพศผ่านสื่อและกิจกรรม
 วรรณคดีต่าง ๆ และการส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และ ความรู้ด้านดิจิทัล ให้กับนักการเมือง
 หญิงแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการวางกรอบข่าว (Framing) และงานวิจัยร่วมสมัยที่เน้นย้ำ
 ศักยภาพการสื่อสารในฐานะ “อำนาจเชิงบวก” เพื่อขยายบทบาทและโอกาสของนักการเมืองสตรีใน
 ระบบประชาธิปไตยนักการเมืองหญิงที่ประสบความสำเร็จมักเป็นผู้ที่สามารถออกแบบการสื่อสารให้
 เกิดการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายสนับสนุน รวมถึงร่วมมือกับภาคประชาสังคมเพื่อผลักดันประเด็น
 ความเสมอภาคทางเพศอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยนี้เชื่อมโยงผลการค้นพบจากการสังเคราะห์วรรณกรรมเข้ากับแนวคิด
 และทฤษฎีสื่อสารทางการเมือง โดยจัดแบ่งตามวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า นักการเมืองสตรีไทยมีการประยุกต์ใช้รูปแบบและ
 กลยุทธ์การสื่อสารที่หลากหลาย มีการนำช่องทางดิจิทัลโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook,
 Twitter และ TikTok มาเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับประชาชน (Rugsajai & Pongsawat,
 2023) การสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มเหล่านี้ช่วยให้ นักการเมืองหญิงเข้าถึงผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งโดยตรง สร้าง
 ภาพลักษณ์ผู้นำที่ทันสมัยและเข้าถึงง่าย นำเสนอประเด็นวิสัยทัศน์นโยบายและเรื่องราวส่วนบุคคล

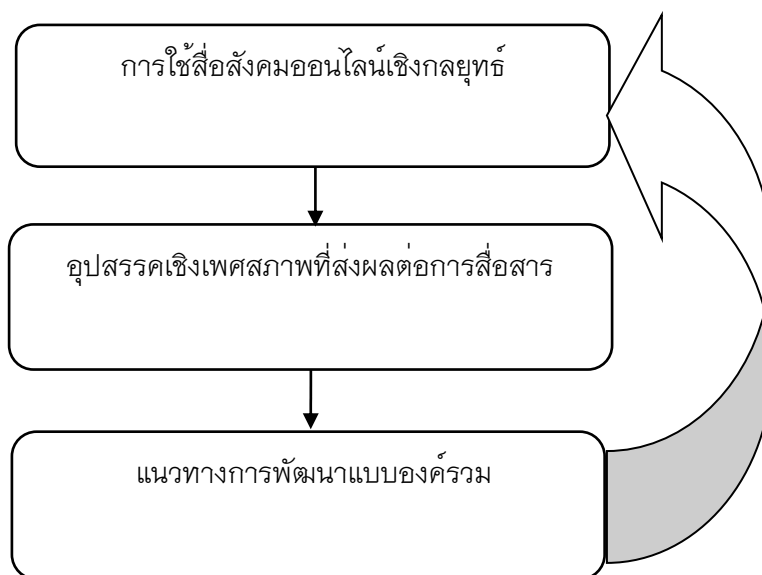
อย่างเป็นทางการ อย่างเป็นทางการของกล่มเป้าหมายโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่มีอิทธิพลของการสื่อสารยุคดิจิทัลสอดคล้องกับแนวคิดการวางกรอบข่าวและการกำหนดวาระข่าวสารที่ชี้ว่า ผู้ส่งสารสามารถกำหนดทิศทางและรูปแบบการรับรู้ของสาธารณะต่อบทบาทนักการเมืองสตรีได้โดยตรง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แม้จะมีความก้าวหน้าในเชิงกลยุทธ์ แต่ปัญหาเชิงโครงสร้าง ทัศนคติทางเพศ และภาพเหมารวมยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ (Pabuprapap, 2022) นักการเมืองหญิงไทย มักถูกประเมินด้วยมาตรฐานที่แตกต่างจากชาย ต้องเผชิญกับการวิพากษ์วิจารณ์บุคลิกภาพ การแต่งกาย หรือบทบาทในครอบครัว ตลอดจนถูกโจมตีผ่านคำพูดแสดงความเกลียดชัง หรือการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ในโลกออนไลน์ อุปสรรคเชิงเพศสภาพเหล่านี้ลดทอนประสิทธิภาพของการสื่อสารและขัดขวางการเติบโตในเวทีการเมือง รายงานวิจัยสะท้อนว่าการมีวาทกรรมแบบชายเป็นใหญ่และโครงสร้างสังคมที่ปิดกั้นยังคงกดทับศักยภาพและโอกาสของนักการเมืองหญิงอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารที่ต้องอาศัยความระมัดระวังเป็นพิเศษ และต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทยควรดำเนินควบคู่สองแนวทาง ได้แก่ การสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณะเพื่อจัดอคติและภาพเหมารวมทางเพศผ่านสื่อและกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ (Pabuprapap, 2023) และการส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และความรู้ด้านดิจิทัล ให้กับนักการเมืองหญิง เพื่อให้สามารถบริหารภาพลักษณ์และตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการวางกรอบข่าว และงานวิจัยร่วมสมัยที่เน้นย้ำศักยภาพการสื่อสารในฐานะ “อำนาจเชิงบวก” เพื่อขยายบทบาทและโอกาสของนักการเมืองสตรีในระบบประชาธิปไตย (Siwapornpattana et al., 2023) นักการเมืองหญิงที่ประสบความสำเร็จมักเป็นผู้ที่สามารถออกแบบการสื่อสารให้เกิดการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายสนับสนุน รวมทั้งร่วมมือกับภาคประชาสังคมเพื่อผลักดันประเด็นความเสมอภาคทางเพศอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษานี้ได้สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทยในบริบทปัจจุบัน ซึ่งนำเสนอในรูปแบบของ โมเดลการสื่อสารเพื่อเสริมพลังนักการเมืองสตรีไทยดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 โมเดลการสื่อสารเพื่อเสริมพลังนักการเมืองสตรีไทย

โมเดลการสื่อสารเพื่อเสริมพลังนักการเมืองสตรีไทยในงานวิจัยนี้นำเสนอกรอบแนวคิดที่เน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงยุทธศาสตร์ โดยนักการเมืองสตรีควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Facebook และ TikTok เป็นช่องทางสำคัญในการสื่อสารนโยบายและสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน ซึ่งช่วยขยายบทบาทและอำนาจในการเมืองของพวกเธอ อย่างไรก็ตาม โมเดลนี้ยังชี้ให้เห็นถึงอุปสรรคที่เกิดจากเพศสภาพ เช่น การอคติทางเพศ การถูกโจมตีทางไซเบอร์ ในโลกออนไลน์และการตัดสินใจที่ไม่เท่าเทียมกับนักการเมืองชาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการสื่อสารและการแสดงความเป็นผู้นำของนักการเมืองสตรี ดังนั้น การเสริมพลังนักการเมืองสตรีจึงควรเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้งทักษะส่วนบุคคล การสร้างความตระหนักรู้ในสังคม และการสนับสนุนนโยบายเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมในระบบการเมือง โมเดลนี้จึงเป็นกรอบการทำงานที่มีประโยชน์ในการปลดล็อกศักยภาพของนักการเมืองสตรีในบริบทการเมืองไทย

สรุปผล

การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทยในยุคปัจจุบันมีพลวัตที่สำคัญ ทั้งในด้านกลยุทธ์ รูปแบบ ช่องทาง และผลกระทบต่อภาพลักษณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้นักการเมืองสตรีสามารถสื่อสารได้อย่างอิสระ เข้าถึงประชาชนได้โดยตรง และสร้างการมีส่วนร่วมในระดับที่สูงขึ้น กลยุทธ์การเล่าเรื่อง การใช้ภาพลักษณ์ที่เข้าถึงได้ และการสื่อสารแบบมีปฏิสัมพันธ์ กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างตัวตนทางการเมืองและเสริมสร้างความน่าเชื่อถือนอกจากนี้ งานวิจัยได้นำเสนอโมเดลการสื่อสารเพื่อเสริมพลังนักการเมืองสตรีไทยที่ชี้ให้เห็นบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ในเชิงยุทธศาสตร์ โดยสื่อเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูล แต่เป็นเวทีสำคัญที่ช่วยนักการเมืองสตรีต่อสู้กับอคติและภาพเหมารวมทางเพศ พร้อมทั้งสร้าง

สายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับผู้ติดตาม อย่างไรก็ตาม นักการเมืองสตรียังคงเผชิญกับอุปสรรคสำคัญในการสื่อสาร เช่น ทัศนคติทางเพศ ภาพเหมารวม การเลือกปฏิบัติจากสังคม สื่อมวลชน และการถูกคุกคามทางสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยังไม่เปิดพื้นที่ให้กับความเท่าเทียมอย่างแท้จริง ดังนั้น การพัฒนาแนวทางการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีควรเป็นไปอย่างบูรณาการ ทั้งในระดับการพัฒนาศักยภาพเฉพาะบุคคล และระดับนโยบายเชิงโครงสร้าง โดยมุ่งหวังให้เกิดความเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ทั้งนี้ ควรเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และดิจิทัล พร้อมกับสร้างความตระหนักรู้เพื่อลดอคติทางเพศในสังคม เพื่อเสริมสมรรถนะและขยายบทบาทของผู้หญิงในระบบประชาธิปไตยไทยอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยนี้จึงเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการสื่อสารในอนาคต เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางนโยบายและพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมผู้นำสตรี รวมถึงเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคการเมือง รัฐ และภาคประชาสังคม เพื่อขยายโอกาสและสร้างเครือข่ายสนับสนุนสำหรับนักการเมืองหญิงในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ควรมีการจัดอบรมหรือเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับนักการเมืองสตรีเกี่ยวกับเทคนิคการสื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์อย่างมืออาชีพ หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลในเชิงสร้างสรรค์และปลอดภัย

ควรมีการรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงความเสมอภาคทางเพศในเวทีการเมือง เสนอให้มีช่องทางหรือศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ในกรณีที่เกิดการคุกคามหรือกระทำต่อสตรีในแวดวงการเมืองทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์

ควรเน้นการสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณะเพื่อขจัดอคติและภาพเหมารวมทางเพศในสังคม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์และกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ เช่น การจัดแคมเปญให้ความรู้ การจัดเวทีประชุม และการส่งเสริมบทบาทสตรีบนเวทีการเมืองอย่างเท่าเทียม เป็นต้น เสนอจัดทำโครงการหรือกิจกรรมเสริม เช่น จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศในภาคการเมือง หรือโครงการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศและการไม่เลือกปฏิบัติ เป็นต้น ให้ครอบคลุมทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเมืองที่เป็นมิตรและปลอดภัยสำหรับนักการเมืองสตรี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้พบว่า การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองสตรีไทยมีทั้งโอกาสและอุปสรรค งานวิจัยในอนาคตควรศึกษาจากประสบการณ์จริงของนักการเมืองสตรีในการรับมือกับอคติหรือการโจมตีทางสื่อสังคมออนไลน์ เปรียบเทียบกลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองระหว่างนักการเมืองสตรี

และบุรุษ รวมทั้งทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองสตรีอย่างเจาะลึก
ทั้งนี้เพื่อพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมและต่อยอดสู่ความเสมอภาคทางเพศในระบบการเมืองไทย

References

- Kritsadarat, T. (2021). *The use of social media and communication strategies of Thai female politicians*[Master's thesis, Chulalongkorn University].
- National Human Rights Commission of Thailand. (2020). Report on the human rights situation of women in the Thai political system. National Human Rights Commission of Thailand.
- Pabuprapap, W. (2022, February 17). *Laws, norms and gender discrimination: Exploring barriers for Thai women in politics*. Workpoint Today. <https://workpointtoday.com/anfrel-genderequity2022/>
- Pabuprapap, W. (2023, June 1). *Statistics on gender diversity in the Thai parliament 2023*. Workpoint Today. <https://www.workpointtoday.com/parliament-230500>
- Phailin, P. (2025). *Political communication of Thai female politicians*. Chiang Mai University.
- Rugsajai, N., & Pongsawat, P. (2023). Online political communication via TikTok platform to oppose the government during 2020–2021. *Governance Journal*, 12(2), 35–68. <https://doi.org/10.14456/gjl.2023.14>
- Sinpeng, A. (2025). Persisting patronage: Challenges to breaking gender barriers in Thai elections. *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, 44(2), 270–291. <https://doi.org/10.1177/18681034251355639>
- Sirilert, P. (2023, June 29). *The role of women in political spaces facing structural and bias barriers*. SDG Move. <https://www.sdgmove.com/2023/06/30/sdg-updates-women-participation-in-politics/>
- Siwapornpattana, M., Isarades, T., & Praneet, Y. (2023). Political communication of politicians affecting voting in general election at Ban Bueng district, Chonburi province. *Journal of Interdisciplinary Innovation Review*, 6(1), 74–97. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/258595>
- United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women Thailand). (2022). *Women in political leadership: Progress and challenges in Thailand*. <https://asiapacific.unwomen.org/en/countries/thailand>